

تا نسيل نفتي مرز ايران و عراق، نيازمند به مطالعات بيشتري و ترسيم مرزهاي نفتي-سياسي

نويسنده : بهروز اسرافيلي ديزجي

مرز ایران با کشور عراق یکی از نفتخیزترین مرزهای سیاسی دنیا محسوب می شود. اگرچه با اکتشاف میدان جدید فکه و مناقشات سیاسی بعد آن توجه کشورمان به این مرز نفتی- سیاسی بیشتر گردیده است ولی به نظر می رسد پتانسیل هیدروکربوری این مرز به خوبی مورد بررسی و شناسایی قرار نگرفته است. ایران مدعی است که دارای 7 میدان نفتی مشترک با کشور همسایه و دوست عراق می باشد. این میادین عبارتند از: دهلران، پایدار غرب، نفت شهر، یادآوران، آزادگان، اروند و آذر. ولی وضعیت ساختمان های مستعد و حاوی هیدروکربوری دیگر مجاور این مرز به خوبی مورد بررسی اکتشافی قرار نگرفته است. بررسی های اولیه نشان می دهد مخازن بیشتری بصورت اشتراکی بین ایران و عراق وجود دارد که با عملیات های اکتشافی قابل شناسایی باشد.

کشور عراق در مجاورت مرز ایران دارای 12 میادین نفتی مجنون، سیبا، سندباد، هویزه، الشهابی، مندلی (گازی)، فکه، ابوقراب، بد راه، جریا پیکا، چیا سرخ، نفت خانه می باشد. ارتباط زمین شناختی و مخزنی ساختمان های حاوی هیدروکربور مجنون، سندباد-سیبا، ابوغریب، نفت خانه به ترتیب با میادین ایرانی آزادگان، یادآوران، پایدار غربی و نفت شهر تا حدودی مشخص شده است. اما اطلاعات ما در مورد وضعیت اشتراکی (مخزنی) دیگر ساختمان های یاد شده کافی نبوده و نیازمند بررسی های زمین شناسی و مخزنی دقیق تر می باشد. این مسئله بخصوص در مورد منطقه غنی نفتی ابوقراب بسیار حائز اهمیت می باشد. میدان نفتی ابوقراب (بخش ایرانی آن میدان پایدار غربی است) در سال 1350 توسط شرکت ELF کشف گردیده است و دارای دو مخزن آسماری (نفت درجه API 23 و درصد سولفور 3.7) و سروک می باشد. تولید این میدان قبل از انقلاب اسلامی ایران (سال 1355) شروع گردید. تخمین های اولیه نشان داد که این میدان دارای ذخیره احتمالی 100 میلیون بشکه می باشد. علاوه بر این در منطقه مرزی کرمانشاه (در مجاورت میدان نفت شهر-نفت خانه) چندین ساختمان دارای استعداد مخزنی (نفتی و حتی گازی) می باشد. ارتباط و پیوستگی ساختمانی و تست مخزنی ادامه میادین عراق موجود در مجاور مرز ایران باید مورد ارزیابی دقیق قرار گیرد. بررسی های اکتشافی در این مرز ممکن است به اکتشاف چندین میدان جدید نفتی و گازی با خصوصیت مشترک منجر گردد. می بایستی توافقات روشنی در مورد توسعه و بهره برداری مشترک این میادین با کشور همسایه صورت گیرد و همچنین مرزهای نفتی- سیاسی بین دو کشور بصورت دقیق ترسیم گردد.